

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1968 ч.
АВГУСТ
14
СРЕДА
№ 190 (7033)
Өртээ 2 көп.

КИНО БОЛГАШ КӨРҮКЧҮ

Эң-не мерген угааның улут баштыңы В. И. Ленинниң төртүтүнгениден бээр 100 чыл өч чокшупап алар бар үеде оң мындай мерген сестерин база матап салтып көрүлүңер: «Бүгү-ле уран чүдүлден биске эң-не чүгүлдэе кино болур», ие! Кино биске эң-не чүгүлдэе! Ажылчы чонуну коммунисттик киниздилгезинге кинонуң канчаар-даа аажок ажык-дузаның дугайын Ленин улуу-биле үнелеп, Советтерниң чуртунга кино уран чүдүлүнү сайзыралынча, ону чонга көргүзүрүн экинжидеринче доктаамал кичээлгеини салып чорзун.

Ленинниң чыгыстарын бистиниң чуртувуста боттанып, кино ажылчы чонуну коммунисттик киниздилгезинге күчүлүт, эң чүгүлдэ чөлсө болу берген.

Чурттуң ыраң-ыдаг булуңунда чедир кино үнмөй турар ындай чер бисте чок. Оң тодаргай чимизге Ленин өдөннүң аныяк Тываны ап көрүлүңер, эргик номчуңу.

Шанда кино деп сөстү, ол чүдү чөвөл дээрин көдзү чөн билбес чорзун. Ам өч дээрге аларның културлук амдыралы-биле тулаш холбаалыг апарган. Тываның бүгү-ле чурт-танчылыг суурларында турму киностановалары бар. Бөжөн ажык көпчүлүк чорур кинелер сүт-бараан фермаларын, малчын аалдарын, сөзүңнү аныяк хайныкын хову турлагларын эргип чоруп турар.

Дегем зиранның кино Кызылга тургустунгандан бээр шөлүгүр болган, ол республиканың өскө черлеринге чок турган болза, ам район төвү бурунча, чамдык көдзү суурларда бар апарган. Бо чылдың июль 1-ден эгелеп бистиниң республикада дегем зираның, эң баштайгы көпчүлүк чорур кино ажилдап эгелзэн. Автомашинада дериттинген ол кино тускай электростанциялыг, 6 аныг метр дегем зираның, радиоприемниктиг, чаралдар, музыка даңкыдар магнитофонунг, Эрт-мен июль анык дургузунда ол «Нам-Тей», «Супка» совет-тарның сүт-бараан фермаларына үш-үш матап база Чөрби, Нара-Хаан суурларын чурттагычларына дегем экраның кинеларны көргүзүрүнден аңгыда, Өвүр районунуң суурларын көзүп каапкан, чонунуң улуг сонургалын хайныттырган. Көпчүлүк чорур дегем зиранның көпчүлүк кино ам Эрин районунуң ажил-ишчилерин сонургадып чоруп турар.

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чанында кино-фикация эргелеп болгаш күрүм албан черлериниң ажилда-чыларын, профзаиле обком июльдуң төңүзүндө күрүмнүң киночөткүлериң аразында кабарган социалисттик чарыш-тың бо чылдың ийги кварталынның түнелин үндүргөн. Көдзү черлериниң киночөткүлери бүгү-ле көргүзүлгөр талазы-биле планын оонадаларын ажык күөстөткен. Плана көрдүңгенин-ден чүс чээрби мүн кижи ажык кино көргөн. Танды, Бин-Хем, Бай-Тайга, Өвүр, Эрин районнар кино көргүзүр талазы-биле ийги кварталда эң эки түнүлдеринг болган. Ыңчангаш ол эргелелди болгаш профзаиле обкомунуң шилчир Кызыл тутун бирги черин эгелзэн Танды районун киночөткүлериң дирекциялыг (директору М. Польщев) тыпсырын шилтир-лзэн. Ийги черин Бин-Хем районуну, үшкүзүн Бай-Тайга-ның киночөткүлери эгелзэн. Бай-Тайга, Эрин, Өвүр районна-ры мөөк мурунда кино планын үргүлчү күөстөтпей турган болза, ам олар эки ажилдаан. Хей-хей партия, совет, профзаиле, комсомол организациялары, ажил-агыйларның уду-турчулары чонга кино көргүзүрүн экинжидерин доктаамал кичээлгеинг ап, практиктиг дузаны чедирип турар.

Туранның «Тайбың» жинетерин, Хову-Ансының Кулутура банычында установка база-ла эң эки көргүзүлгөргө чедип алган.

Сөвүгү үеде Кызылдың киночөткүлериң планын оонадала-ры күөстөдип чадап туруп берген. Ийги кварталда көрүк-чү болгаш чылда талазы-биле планнарды Кызылдың чаң-гыс-даа киночөткүлери күөстөткөн, күрүмгө 18 мүн ажык рубльди чедир берзэн. Көрүкчүлөр өртүзүңгө организис-мис-ажылды кошкатканын план күөстөткөмөй барган.

Бистиниң хей сангың киностановаларымыз, аларның меза-никтери планын оонадаларын үргүлчү күөстөдип турарымыз чылдагааны — чон-биле бымыг харылаалыг, кино организа-торну тургузуп алган, аларның күнүгө даңып, көрүкчүлөр өртүзүңгө тайылбыр массалыг ажилдарын эки чорудуп тура-рында болуп.

Республиканың кинофикация эргелели, оң районнарда чөткүлериң дирекциялары боттарында мурунчаларымыз арга-дурумгазымыз негелтерид ажилды чорудар болза пла-нын оонадалар үргүлчү күөстөткөн турар ийги. Ыңчангаш матап, хүндүтөл-биле бүрүткен мурунчы мезанистерниң дуржулгазын негелтериди көл чүүл болуп.

«Найбазы», «Сүт-Хөл», «Барнык» советтарын, «Күш-аныялдың хосту» мөхөзтүн ыраң оларларда малчынары кино көрбүн турарынын дугайында чагалаар чонга чаа ре-дакцияга келген. Мындай чагалаар мөөк мурунда өскө-даа ажил-агыйлардан кээп турган. Бир зөө ыңаа партия, совет, профзаиле, комсомол организациялары малчынарда кино көргүзүрүн доктаамал кичээлгеинг алган, ында киночөткүлериң ажилыңа удурутугуна күшүлдерген болза, ындай чагалаар келбес, байдал өскө болур ийги.

Киниздилгези ханы үткэ, бедик идея сиңикчин кинелар-ны чонга эң-не хөй-биле көргүзүр кино ажилдагычлары-ның көл сорулгазы болуп. Ленинниң комсомолуң 50 чыл онгга чедир сангың хануңтар артын. Ыңчангаш совет аныяк партия револосчу, күш-аныялчы болгаш дайынчы чаңчыларда-га, күш-аныялгы киниздилгип турар киноларны доктаамал көр-гүскөн турарын чедип алыр ужурул.

Организаствыг ажылды хову турлаанче

Бо чыл кандашканын чок шалыккы темп-биле чору-дала-да, кур черин «Тивел-ге» советхууң чамдык тараа шөлдериниң дүжүлү ортума-тай өрү деп чүгүлдээр бары-даа бар кылдар терең өзүп ү-гүлзүн.

Ажыл-агый бо чылдың дү-жүт ажаап алышканынча ажилдар көдзү ажыл-агый тейлешканын септелгезин бо дүңгөрдө бүрү септел дооскан. Ажаап алышканын чидирит

чөк шалыккы темп-биле чору-дала-да, кур черин «Тивел-ге» советхууң чамдык тараа шөлдериниң дүжүлү ортума-тай өрү деп чүгүлдээр бары-даа бар кылдар терең өзүп ү-гүлзүн.

Советхууң дирекция чери, партия, профзаиле, комсомол комитеттери организаствыг бол-гаш политмассалыг ажилдың төвүн хову турлагларынча кал-бартып эгелзэн.

С. ТАНЗЫН-ООЛ.

Кан-Хемде «Коммунистче орук» колхозун тараажылары бо дүңгөрдө чаа дүжүтү ажаап амырын түлүтөдү берген. Бо чыл Саргал унууна кандашканын болган-даа болза, ол колхозун ийги бригадалык колхозчуларга тегелдиринче 3 центнер дүжүтү ажаап ал турар. Чамдык черлерин дү-жүдү 7 центнер чедип турар.

Баштайм дүңгөрдө комбайнер П. Ситников, К. Дрес-саликов, И. Митайченко болгаш өскө-даа хуң нормал-ын ажык сүкөдип, социалисттик чарыштын мурунку өдү-рунда чоруп турар.

ЧУРУУГАДА: колхозун № 2 бригадалык төл шаңы-да тараан арылап турар. Баштайм дүңгөрдө эки көргү-зүлгөргө чедип алган аныяк комбайнер ПЕТР СИТНИКОВ.

С. ФЕОКТИСТОВУЧ фотолары.

Эгелээриниң бүдүүзүндө

«Көк-Тей» советхууң тараа шөлдеринде бо дүңгөрдө ажил-иш хайныккан. Ажыл-агыйның механизаторлары ажаап алышканын техниканың септелгезин бо чылдың Курган областын дээр ажил-агыйларының механизаторларының ажил-лап турары герметизааар арганы буу-лаар септелгезин, бо чыл кандашканын болгаш тараалар чамыс болганы-биле, комбайнери мындай тараалар көзүргөни эки ажаап турар.

№ 1 трактор-хову бригадалык механизатору Петр Кочков комбайны өскө-дөр мурун шилчир септел дооскан, шөлдө көдзүлгө баштай кирген. Ол ше-надө көдзүлгөн ам үшкү хуң чорудуп ту-рар.

Ол матап бо чылдың ажаап алыш-канынча советхууң комбайнери Александр Степанов, Николай Васильев, ко, Николай Шилин, Леонид Акулов олар бо чыл бестелгезин, бо чылдың дүжүт ажаап алышканын мыска хуулаа шил-чир чорудар ажилга илгелелит кир-жи, шалыккы ажилдар сорутгалары салган.

Агроном эш Польский комбайнериң тейлештиг байдалы эки амыаң, ажаап-даа шилчирит агроном чөпчөзүңгө эрт-тиргелги комбайнер бурунча тыпсыр деп шилтиргезин механизаторларын харыскаланын бейдил турарымын дугай-ын чүгүлдээр. Механизаторлар ол тем-пегин база илгелит турарлар.

Советхууң комбайнери хову турла-галарында чедирген болгаш ажаап алыш-кыңча массалыг киргелитине белен. Хову турлагларында столчаларында дагаа чүр-гөзү, сүт, сметана, эл болгаш өскө-даа эки шилчирит темпегин хайныктыр турар.

Трактор-хову бригадалык турлаг бурунча лоуң, планаттарын чартапкан, оларда амы үнүң сорутгаларында тү-гүлчү турар чаа кыргытарлары бестел-ген. Советхууң хову турлагларын ажаап алышканын бестелгезин СЭКП-ниң Кы-зыл хооромунуң төлөдери кирит турар комиссия хылап көргөн, бестелгезин эки деп хуулап алган.

С. ТАМЧАП.

Улуг-Хемниң сиген шөлдеринде

Улуг-Хем районун «Улуг-хуула» колхозун сигенчле-ринге дулаагызы-биле мыда көдзү ителгелгезин шөл чар-лаан. Олар 15 кижи Кара-Бу-унда Бай-Кара Седпейиниң улутканы сигенчлер эне-о-зунга негелтир негелдэ ажиллаш 24 тонна сиген-дө 6 сараатты тургустулар.

Школа септелгезин чаа дооскан Баян-Кол ортума-кашканын башкылар ко-лективни шөлгө илгелелит киришкенер.

Колхозтуң ногаа бригадалы-ның көжүгүнери 20 аныг кижи ажилдап хоступ шакта-рында агроном эш Сопулай-нын улуттулазы-биле сиген-чилерге үргүлчү барып дула-агып келгенер. Шефчилерде 2 тракторну түр бжыктаан.

Көдзү ителгелгезин бол-гаш ногаажылар малга бы-жыг чөм-сүтүнү тургузур-ны улуу-биле үнелеп, сигенчле-рге шөл-биле дулаагызын кошкаткы деп хуулаңгелер.

Б. БАГЫТ-ООЛ.

Көк-Чыраа көдзү Советтин колхозун «Тивелгелгезин» болгаш «Сиркычлары» лективизаан. Советтин дара-зы Биче-оол Сопулайын улут-тулазы-биле «Улуг-Хуула» советхууң № 2 салбырында шефтош сес-сес тонна 2 са-раатты чамыс хуң тургузуп берген. Шефче К. Доржукай, О. Мадыр-оол, Б. Даш-оол болгаш оң-лаа өскө-дөр илгел-кейлиг ажилдап турар.

О. ТАВАА.

Оң-лаа советхууң Алды-Шынаа салбырында эш Хи-ришпелгезин улутууан он ки-жи сигенчлер эне-о-зун сүт, ыңаа арыс черлерин сиген-чүл калдыры-биле кезип, кы-зымак ажиллап турарлар. Эне-онгун эки ажилынын түнел-динде чыккан ногаа сиген-дө 9 сараат тургустулар.

Ажылдагыны ажаап чыгган черлерин сигенч кезерип аштар Санжаа, Деспайай, аны-актардан Николай, Алексей, Доржу, Седпей-оол олар онза илгелелит ажилдап келген-ер. Эне-о-дөр көжүн сөөртүр 2 ая, 1 төмө бжыктылаттыган. күш эне-о-дөр болза шуудуру ажиллап турар.

С. МАЧЫЛАЙ.

Малга четчир чөмниг болур дээш

Тес-Хем районун «Чоду-раа» көдзү ажил-агый артези-анд ажил-ишчилери мал че-миник четчир куртадарыны тургузуп алыр соруга сал-ган, сиген көдзүлгөдө бүгү күштү моордзун. Сиген бестелгезинде механизаторлар бир бригада, үш хойбу бригада-лар болган. Харал-Тейниң сүт-бараан фермалык ко-лективни ажиллап турар.

— 285 тонна сиген бестел-көр планынг бис. Бо хуувер-де ону 100 тонна чедирити-вис. Ниймалы-биле 23 сараат-тар тургустулар. Бригадада малчылар, студенттер, шко-лачылар, механизаторлар дөң чалыс кижи чок. Шупту-ла чамыс үткө бүдүртүп алыр дөң нивити сорутгалыг ажил-лап турар бис — деп. Бөрө, Танды бригадир Ш. Сыбат чү-гүлдээр.

Шынаа-ла колхозун аныяк-тар элзэн бо бригадалык си-генчтеринде МТЗ-50 деп ийи

тракторну бжыктаган болду. Трактор малчалары-биле си-генч кестимес черлерин сиген-чүл калдыры-биле кезерип, база организаастан. Аныяк кыс Делгарама Эрен-чин хол калдыры-биле хуула 15 центнер сиген кезер, норма-мыс 115 — 120 хуу күөстөдип, чамдык эр улустарын ажил-турар. Ында ажилдап турар хойбулардан Самбуу Сыды-ны, Шугун Күмүстүн, Ко-муну, Аныяк механизаторы Ош-Кок-оол, сигенчли бестел-көр, сарааттарынын хуң, норма-мыс 120 — 150 хуу күөстөдип берген. Оң-сиген хирелгиз-даа болза, ол сигенчлер хөмүлүн дургуулар көжүлчү чоруп турган; мал чөмниг багалыгыны бү-гү аргалар-биле долдурга сорутгалыг Олар сиген негелдэ-ли-биле катат будук-буру бестелгезин база чорудуп турар.

Бөра-Тейниң бо бригадалык хоотун малчын, ССРЭ-ниң

С. МОНГАЛ.

„Неман“ өөредилге доозулган

Тыыл органнарның өөредилгелер штавы (Минск хоорой).

Тыыл органнарның нинити «Неман» ат-ты өөредилгеге доозулган. Сайгарылгага өөредилгениң улутуңуузу — ССРЭ-ниң наамгала министриниң орали-чызы — Ческотиң Куштериниң тыланын чөмөлиниң, армия генералы С. С. Марьян тыл салбыларының болгаш албан черле-ринин ылап шын ажилдааным, нэзым бай-дала шериглерин аларның үзүн чок хан-дырып шыдаарын демдегелзэн. Бүгү бо-тусайлан сөзөст, оң ишти-де мурунларын келдирген солдаттар бол-

гаш офицерлар дайынчы шериглерин эрге-мөк чүгүлү бүгү чүүлдер-биле хандыры-шаан, эки ажилдаан. Сайгарылгага ССРЭ-ниң наамгала ми-нистри, Совет Заилениниң Маршалы А. А. Громко киришкен. Өөредилгеге болгаш сайгарылгага ГДР-ниң наамгала наамгала министриниң ора-лакчызы, генерал-лейтенант Вальтер Ал-ленштайн болгаш Польша шеригиниң тыл чөмөлиниң ораличыны, бригада гене-ралы Болеслав Шерба база киришкен.

Идеологтуг ажилдың бедик деннели дээш

Дуу, СЭКП обкомунуң ху-раалдар залыга партия рай-комнарның пропаганда болгаш агитация киделстерин эргелчелериниң, аларның ораличелериниң семинар ху-ралы болуп эртен. Оң ажи-лыгга республика солугура-нын, радио дахчылыга болгаш теледөңгө талазы-биле коми-теттин ажилдагычлары база киришкен. Анаа коммунисттик тургузушкунуң амыг те-чаа-зында партияның идеология

ажылдың чамдык айтырла-рынын дугайында СЭКП об-комунуң пропаганда болгаш агитация киделстерин эргелчелер Г. Ч. Ширини чүсө чүгү-лаан.

Чаа өөредилге чынында коммунисттериниң политиктиг чы-рыдышканын удурутуп талаа-зы-биле партия организациялары-ның сорутгаларынын дугайы-нда партия обкомунуң болгаш Кызыл хооромунуң Политик-тиг чырыдышканын бажыңың

директору С. С. Соном, комсо-мол чарыдышканын удурутуп талаа-зы-биле партия организа-цияларының сорутгаларынын дугайында партия обкомунуң болгаш Кызыл хооромунуң Политиктиг чырыдышканын бажыңың оорусулаштыр А. А. Дугержаа, ВЛКСМ Тыва обкомунуң секретары Д. Л. Тиммев олар анымады кылган. нар Семянов куралдын кир-жиктерин идеология талаа-зы-биле өскө-даа айтырдылар чүгүлдээр.

Бистиниң төрөөн чуртувуस्ता

ЭРТЕМГЕ ҮНДЕЛИЛЗЭШ

Тюмень областың Боровски-де куш фабриказының ийги элзээлиң түдүп эгелзэн. Ам мында 50 улаз ферма бар, муру-тар амыраар бонак, черлерин олар соолаң. Оларның аразында Сибирде өң улаз болгаш 240 муң төвүрү доодалаа. Боровскида куш фабриказы, өң өскө-даа советтарын ферма-лары база бар.

Фермаларда чөмөрни бө-леткээрин, үлөп барын, муру-галар чырып, аштан-ары-галарын бүрүн механизастаан, дүңкүң чөкө чыгырып таар-гыштырып турар чүгү база бар. Тус чериниң бөдөлгө-лөрү бедик продукттарга тайнактар-биле солаан. Колхозчы бестел-кээр рускай завод туттуңган.

Бо бузуңу түнелгизде об-ласта соолаң улаз чүрү-көөр буурун ийи катеп кө-рүдэн. Ферма ажилдагычла-рының күш-ажылының бүдү-рүкчүлүгү 30 хуу өзүп, продук-

цияның бот-үнези 34 хуу чи-гизин. Куш ажылы мурунда каражалы тургустунган ам ордулаады болу берген. Маңас-рольду фермалары специа-лиастаан, ажилды эртен бууру-биле организацияны оң-чөдөн.

БАШТАЙГЫ ДУЖУТТУ СОҢГУ-ЧУКЧУЛЕРГЕ

Одесса областың специа-лиастыгын советхууң чурт-туң соңгу чүс районнарның ажылчы чоннарныча баштай-гы беш муң центнер виногра-ды чорутканар. Виноград та-рылааны 100 муң гире сектар болуп турар. Бүдүлсө болгаш Днепр чоогу доогуларда бай-дал дүжүт бжыктып турар. Ду-жүтүү эки болурунда чымы-аа агунер турганы таарым-чалыс болгон.

Бо чылдың дүжүтүмө чаа куулар база турган, ол болза укшам селекционерлерниң өстүргөни «Одессаның кара», «Одессаның соры-кызыл», «Одесский» 40 чымы деп сорттар-дыр.

КАЗАХСТАННЫҢ ДЭЗРЕ ТРАНТОРИСТЕРИ ДЭЗШ

Республиканың чер анда-рында нефтиниң конкурдуу Ал-ма-Ата областа Казахстанның үд дээр трактористтер илерет-кен. Аңал «Учелинский» советхууң трактористи В. Кручи-нин 38 балды алаан, бирин черин элзээн. ССРЭ-ниң Улус ажил-агый чөмөлиниң илгелелити дооскалгезин адым негелдиң ажаап турар.

Дүргөн чорудурун, черин эң эки шылдары кылдыр анда-рынын база машиналар тер-гизин эки биларын ол көргүс-кен. Кокчетав областан Ф. Меркер, В. Пучков олар база эки болуп, мөжүлү жт, даа-биле шалынтылган.

Аңа киришкен 39 кижины ол үш тилгелгиз бо чылдың сентябрда болуп Бүгү-дөңлөк доктурурунга киржиптер.

БЕЛОРУССИЯНЫҢ НЕФТИЗИ

Гомель областа Революция нефть тиймженин сапачы-лында ийи миллион тонна деп чаа чуралар көсүп келген. Белоруссия нефть үлгүлөрү

туруп келгенинден бээр ыңча «кара алдыны» бүдүргөни ол-дур.

Чүгө үш чыл бурунчаар аңа нефтини баштайгы ажи-лыг тывылган. Ам чуртки республиканың нефтичелери доктука-ла 3 муң аныг тонна-ны берип турар.

Киска-бурунча аңа нефть чидар үш керги ажиллаа кырыск. Белоруссияда нефть үстүрүлүү өзүп турарынын темпигин дараалында сайнар көргүзүп турар: эртен чыл-дың декабрыда баштайы үс-үлө тонна нефти алаан республика нефтинин алаан ийи миллионун хуула тос билар иштинде чедип алаан ол-дур. Тус таныжуе чедир ал-даа 900 муң хире тонна нефтини Белоруссия берген.

СУУГА АТТЫ БЕРГЕН

Красноярск крайга жааа-рышкан Тайлор тууралында өзүп келген суура Факел деп атты берген. Ында база до-поларениң байлаң шилчир-лелгөөр дөң көдө берген килдериниң «Белле Мессе-ра»-Порталас аразының таа

дажыдылаан туур дээш чөсө берген кижиер чуртулар-бар.

Суурда ам барык «мур» хире кижи бар, 50 чурталаа ба-зыларын, ийи столчалык, жазыныкы, жиселе салбырчын, төс куур черин оларга түдүп берген. «Улаз» чердин Факел-ге малчыларын, доолаа-ларын, поганын, ачы-челни док-төлөз чедирип берип турар.

Ам чаа суурун чурткыны-ларынча ажилдын пизг үеи. Холдайларын баштайгы ки-лометрин түдүгүтүр конна-лаа алганар.

НАСПИЙДЕ «НИР БИЖИТЕН»

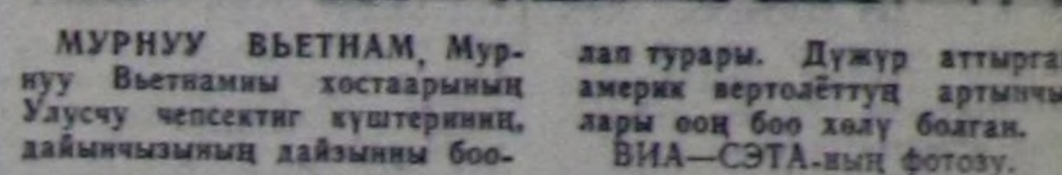
Бакудан медээни буураар алмыра, оостра, булга, сеери-ли болгаш өскө-даа бакыттар-мын барык 13 миллион бай-ланырны Наспий далайда кири бжыккан. Оларын өскө черлерге өстүргөн, бо чылды чакык-кадым гезонда оларын боттарынын чуртунга дөң-дөр чедирген. Ам Аюурай-жалын бжыкчулары сонгуу дуурун П. де Роттен (СЭТА).

**ПАРТИЙЖИ
АМЫДЫРАП**

Делиде конференция

ДЕЛИ. (СЭТА). ЮНЕСКО-
нун чорудуп турары Азиянын
чурттарынын жетжүздөсүнө
эртеми болгаш техниканы
ажыглар талазы-биле кофе-
ренция Индиянын пайысыла-
лында ажиттыган. Индиянын
чырыдышкын министри Тригу-
на Сен ову ажиткан.

Эртем шиячиддеринин бол-
гаш чырыдышыккынын талазы-
биле Азия чурттарынын ара-
зынга кады ажилдажылганы
хөгжүдөрнөчө база быкжыла-
рыкче угланган элээн каш са-
налдарын плеарлыг хуралга
делегаттар боттарынын чуга-
зынга кирип туганнар.

ХАНОЛ. (СЭТА). ВДР-яңа төл согушлары Мүрүзү Вьетнамын хостарынын Улусту чөпөктөк күштеринин командагылыны тускый дайындаын чарлап үндүргөн. Диндагыны Хостада агентиле дамчыткан. Бүгү-яңита шавар халдаашын алды ай дүргүзүндө дайының 380 муң солдаттарын, 600 иштине америк армиянын бөлүгүнө тургартынын армияларынн 133 миң америкамырдын көч кылган: 4400 америк самолёттар дүжүз аттырган

Ийнхле үрелгн: 873 шөрг шэ-
мэшилээр; ооц шнхнде 4560
танкшлар, куянтгй тэртгтгй шэ-
мэшилэарь сандан үнгн; дэ-
вэснн 1200 шөргт постуларь
чөк кылдэртн, өк-чөкөсө, кы-
вар чуул, шөрг дөрглэртгй
шыгжаан 500 хнйе сэлдэрт
нукү чүүлүнхө бнжэн.

Эртгн аллы айлар АКШ-тн
халдашкынннга удур, төр-
чүртгү камгалаар дээш дө-
сөлдн төгөөгүнэ алдарлы
дөмдөгөл эрыннрар бол-
күргн деп, ол мурунку чүүл
күргээдэ...

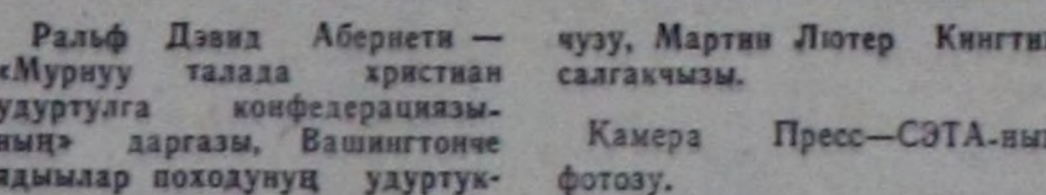
ол хун чарлаан. Чад республи-
каамаарышпас чорукту бы-
жылгааринь семдэ-биле хөг-
жүл, Совет Эвилели-биле оон
найралды харылзаам база
быжыгн турар. Ол республи-
каның президентизи Франсуа
Томбалайның чоокта чаа
ССРЭ-ге албан ёзуу-биле чо-

Империялыгмге удур демиселди куштелдирер, бугу национал куштери каттиштырыл бижыктырар, боду тускайлан даштык поллитиканы чорудар деп лозуну-биле Чалта хамаарышпас эргенин сч чыл оюн байырлар турар. Байырларга алдар кылдыр Чалтын наймсалды Форт-Ламите чоюнуг масалды селгүтүээшчин болгаш спортчу аныактаринь парады болган.

ХАНОЙ. (СЭТА). ВДР-нің Национал хуралының Докта-мал комитеті Вьньлинь район-у Хамаарышпас чорук орден-ининг ийги чегези-биле шаң-наан. Вьньлинь районну агал-делеминге 200 америк сам-леттарынч дужур аттырганы-га тураскаал кылды ол рай-ук орден-биле шаңнаткан.

Costs The estimated cost of the project is \$1.5 million, with a total project cost of \$2.5 million. The project is expected to be completed by the end of 2001.

ОСАКА. Осаканың хоорай кыдында суурунга 1970 чылдың бугу-делегей дөлгөзлөгүнн совет дөлтиринн тудуу шөлүнүн дөвискэринге август 12-де ССРЭ-нің дөлгириин тудуу элэзэ-риниң бузулаы болган. Совет Эшлелинин болгаш Японияның национал гиминириин аялгалары дыһалып турда бугу-делегей дөлгөзлөгүнн тугу-биле кожа ССРЭ-нің, Японияның күне туктарын кииксидип үндүргөн.

АДИС-АБЕБА. (СЭТА). Нигериядагы федералдык чазаның болгаш чөөн-нигерий өзү-чүрүмнү толээлекчилеринин аразына Нигерияда кризиста табың шипитпэрлээриниң чууга-лажымышкыныра катал эгелээ.

Федерацияны чарылдырыр-дан обталаар дугайында федералдык чазактың саналың чөөн-нигерий өзү-чүрүмнү толээлекчилери моң мурунда эрткен хуралда хулузвез. Олар «Би-

афра» дээр чүвени тусхай күрүне деп хүлээн көөрүн негеп турар. Федералдыг чазактыг төлээлериңиң ийи кеңигүн чөөн-нигерий ёзу-зурумунун санааларын тайылбырлаан документиңи алгаш, Нигерияниң найсыралы Лагоске чорупкан. Парлаалга тайылбырлакчаларыңиң санал турарын ёзуугар алмрыг, олар чугаалажышкын-нар дугайында отчётту чазакка чедире.

БРАЗЗАВИЛЬ. (СЭТА). «Национал конго культура не-
ның эң чугула аргаларыны
бирээзи болур» деп, ол деп

делаяны» аждырынын бузула-
дына чүе чугалаашы, Когонун
п (Бразавиль) президентиз
Алфонс Массамба-Деба «хо-
го» уузунун чүс-чүс жылдар
дүргүзүшкө туруп келген чаа-
гы чачылышы, «Бүтүскый-
лаштык» кыргыз кутулган
тумгаларынын» кошо кыла-
тарын кыйгырып, «Национал
культура уулу сыйы кат-
тыштарынын болгаш нцио-
нал чатгис элти быжгылары»

Победив халкозависимостта

МАЙАМИ—БИЧ (СЭТА). Флорида штатын Майми-Бич хоорайнхаг АШШ-ын Респуб-
ликагайгай илгээлэеэ наа-
нал сээдэл болуу тургуу-
хоорайнхаг өгөрлөх туртуу
турар девискозиринге сая хэл-
ээшкениринг кылтыгыг үлгөс.
Август 8-те ону базариине на-
ционал гардиинцыг шерэг сал-
быларине болгаш карах чаш-
талдыр газ салыр деригтлө-
р болуу тургуу тургуу тургуу

Боолалжымшыкыга үш кижиг
элүрткен болгаш азеи хөй ки-
жилер балгылаткан. Он-ол-
килдерине гуагул хоорундаа
халгашыг илгээлэеэ кылар
таладир хоорайнхаг өсө кы-
аидиен кунгытгы тыртыг машы-
надыр-биле чоруп турар ар-
мия патрулдырыг үсө кирип бо-
зээлээн, он аркажырыг хоругу-
дуу турар үс-шак тургуустуу-
гунга.
Халгээшнине болуу турар ол-
хөвээшкыг «Хосталга хоорайн-
хаг» кылар.

Удурланыышкынын илергейлээн

ГАВАНА (СӨТА). Болияныч Кочембаа хоорайнга чыскаалтан ачкычтынан, студентилер биле олаха удуз октаан армия салбырларынын аразына демисел болган. Ачкычтынан болган студентилер президент Баррьентосун улука удуз полтикаизмга

Арыгдаттыңан

АДЕН. (СЭТА). Йемен Уаус Республикасы чыңа шериге-
ри чуртун губернатор нагыра-
зынчы Бейхан болаш Нахба
деп дюркү девискезирге че-
сектир болук үймизчилери
чыңа шалкан. Бастырган
үймизчилеринде лавизма мо-
нархистеринч көзөлдөмчиле-
ри бар, олар Йемен Уаус Рес-
публикага уаур демисел чору-
дуп турган деп, Аден радио-
дичиятнан. Радио дамчымага
зыңдан илериинч Бугулар
бүлүк, Бейхан үймизчилерде
авуру-бисе аймагыттыган.

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Коммунист партиянын бажычыга август 6-да чазылдырышкын болган. Нью-Йоркка бо чылдын дургузунда болган 22-ги ындыг чазылдырышкын ол. Он мунчалык аялган аян, аялган.

уорда» солун меделээз.

«Кеш-сөөк ылгаар, дайзын-зыраак дүрөк күштерин талашылдап үүлөткөмүз турар күчүлдөңкү чалгыч ола» — деп, АКШ-тың коммунистынчык на-
нык коммунисттер партиясы-
га уулу күчүлдү кылды артына
аңгылаар деп ордалдым ту-
рар, чүрө дээрге соңгудуа муу-
нуу чарымын кампанияларды
бис ол күштөргө уулу турму-
з турар бис деп, Холдинин айы-
п

адамдык чалдың мурунуна
смигит коммунистиянын үн-
дөндүрү Карл Маркс биле
Фридрих Энгельс пролетариат
татарынын дугайында өөни-
челер тургускан. Кичи те-
тетенин даразыдыгы
жүздөз, делегенин комму-
нист шиймизинин болг-
он социалист тургузушкун
практикажынын мөөнөз
так джуркузган ачылчын
жылга болгаш делегенин со-
циализмдин чыгыш чыгары-
н, оон демиселенин а өөр-
төз аажок улут төөгүдү
тургузган баайтыкан.
Өөгү материализм болгаш
теизм үчүнчү марксисизм
теизм социализмн уюпкан
мен кылдыру хуудалган бол-
гон пролетариат диктатуры-
га дугайында өөредип бүдүн
үлдүт үчин—капитализмде
адамдын револютуз шил-
тегени үчүнчүлү характерли
жылга тургузушкун
үчүнчүлүлүгү кылгында ар-
таалзы-биле эң чулуда үч-
үнчүлү тургускан.

[illegible]

маан-ла негеттерин негеледе болзе, дуржудуыны шийгезт-
кен, долостук чыгарганын
арнын байдаларын болтун про-
спективаларын билер, үлөзүн
барымзалар теоретикти про-
граммалык Коммунисттер
партияны дууртукчу ролу
чокта, мурунакы агынны му-
руначы куштерин бодунга кур-
тыштырган Коммунисттер пар-
тия чокта пролетарат дикта-
туразы болдунмас. Чогуна-
на харын мындар партия пролета-
рат диктатурасынын система-
тында иделерин чыгарганын
иас-политикти дууртукчу тел-
тун ролун медиктиникин куу-
седил шыдар аргалы.

В. И. Ленинни чогаалда-
рында социалисттик демократия-
нын дугайында айтырм улам
мынд даялды ачылган кыл-
дынган. Бузулук демократия
чүгел ачылган агыннын хоуна-
га куруне эрге-кагыргызы шил-
теме түнөйөлдө болуулар ар-
галык чыгарса Ленин коргус-
кен, а ССРде болганын со-
циалист эске-лээк чыгарганын

Ленин. Чогаалдарымыз бүгүн чымылдам, т. 39 айып 217).

Ажылыш алгычы болган оюн азыраак коммунисттердин партияга дуурач протесттерди диктатуранын болгаш социализмди күрүснени төгүтүп жүрүп-дузусини болгаш когаалдычы, чазарткыч түзүлгезинин дугалыг. Октябрь революциянын соода эркен бүдүн бекем чыдарын төгүтүп жүрүп-дузганы чайнындарга хере-йиле турар.

Каниталист өжөнөшкөн түзүлгезинин оюна берге бергенде, СССРдин азыраак ажылыш алгычы азычыч таа-уураачылар-быле зыялдежики алгыш, протетар диктатураны дашыкы болгаш нитики контрреволюцияны чылча каларыга, хоорайм болгаш-күрөзүн социалисттик чазарт түзүлгезини, экономиканы, эртеми-ни болгаш културтаны кодури-меге ажылыш.

Ажылыш алгычын политик-тик сегемизин болгаш Ком-мунисттер партиянын

Коммунисттик партияның болгаш Совет күрүениң политикада чүртүтү келээ ажилаткылыга революцига чаартылышына негизинкиг болгаш турарга артыгы берген: тараачыларының той миллион массалары социализм ооручуе быжы-биле кирген. Совет күрүениң деянчиг национал политикада шанда тождунгай болгаш дарлашан чораян улустарың көгүлдүзүңнег болгаш нечектелишчиниге, боттарың аразыңа ичкелдеринин кызыгыңа соругдарының кызыгыңа-биле, азыраак бурулбас ажайып-биле, сыйла кобалагыл социализмге шапсарың тургустууларыңа таарымчалыг байдаларың тургуска.

Социализм болгаш коммунизм тургузушкунуң берге, шанда кыл-дыа нөвөзөн орууда пролетариат диктатуразыңга дүстүн социал, экономика болгаш утул-болал амыралың тургустууларыңа кол угулган болгаш, мобилизирланың болгаш.

турар. Бо нүгүдүг даал бо-даашкындар бузурээчл кижилер төөөрдү дүр кордалды салган деп чүвени багыткан турганың-даа херээ аңаа боор.

Марксизм-ленинчилеринин күчүлүшкүниң абсолютчулар чорукту нүгүчүлдүзүн бүгүдөгө билдингир. Алыс түнелинде икитилеа хөгжүлдүзүңиз үңдө-зинигеде экономиктиң чүрум-нуң дүлгүн өзүгээр болур чүдө-дери салынганыга бузурээчл коммунистер «шут күчүлүшкүниң» Дюриганың бүтү-лүшү-биле азы Робинсон батышчы-биле азы коммуни-риализминин шариб кобамыз-биле боттандыран азы удурулга болдурумдунда хамаралыа чоңою, ол күчүлүшкүниң дү-дээзи-биле делегетин тайып-быр-лаар азы чаарты тургузар дээр оролдежышкындарың буруу шалп келген болгаш буруу шап-даа турар.

Күчүлүшкүниң бир дөмөй өтүрү-дүзүм-ди күш эвес бол-гаш. Чың.

Төгүүн материалдагы бү-
гүчтөй биринчи үндөүлөш.
Карл Маркс биле Фридрих Эн-
гельс социализмге шилдиге
агын демисинен, эрги деле-
гетин куштеринен болгаш
чачкыдарынын бааладарын-
да чылал чок боттанар, со-
циализмге узганышына
экономикагың азарттыгына өтө-

хүний чарлал-дал баазу оруу-
лудаа шийдээр арга-шигээ
оо. Нийтлел хөгжмүдээний
орудуушхуунаа, дол комму-
шигээ шилчирн-биле күрне
додуун гөгүгүд хүлээлгээ
үүсүдэрин доозар болзаа «дү-
р»г. Мннмг болзаа-дал күр-
нээни оруун коммунистиг бот-
госел солур.

иниализм, тургузуушкуну буз-
реддин-биле бадтыкаан. «Про-
летариат диктатурасы саазын
кырынга эвес, а амьдаралга,
политиктиг шуугаашкынга
эвес, а экономиктиг боттуг чо-
рукка херек кырында ден эр-
геже болган демократияже ка-
ра чаңгыс базим-дыр» деп
В. И. Ленин бижээн. (В. И.

ролю нийтийлэлийн бадруу-
ху күштерийн көзүлбээн
күрүүлүүшкүүн бодургаан бол-
зоогуу талзы-биле эи кыс-
ка хуусаада ССРЭ-н делегя-
нн күчүлүү социалистг күрү-
лээн бодургаан индустриализа-
циянн денинн политикязын
мыдыралга боттандырар арга-
зы берген.

Имperialистлар пропагандаси
пролетариат диктатурасын ният-
ке, социал бозултерге, ният-
ке болган оксе-да эч йиш-
миз мүүлдере "стогатитарлар
үүчүлдөшкенинде" өспөз кы-
ды көөгөйсиз оялалдык

